

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Облік і оподаткування

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему:

“ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ’ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА”

Виконав: студент IV курсу, групи ОО-41
напряму підготовки (спеціальності)

071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

Катрій Р. М.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник д.е.н., проф. Матковський П.Є

(прізвище та ініціали)

Рецензент д.е.н., проф. Левандівський О.Т

(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ – 2022 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет Економічний
Кафедра Обліку і оподаткування
Освітній рівень “бакалавр”
Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри



(підпис)

Баланюк І.Ф.

(прізвище, ім'я, по батькові)

“11 ” жовтня 2021р.

З А В Д А Н Н Я
на дипломну роботу студента

Катрія Романа Миколайовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Облік, аналіз та аудит поточних зобов'язань.

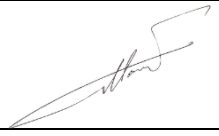
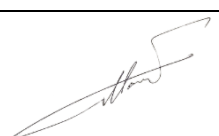
керівник роботи: Матковський Петро Єгорович, доктор економічних наук,
професор кафедри обліку і оподаткування

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити: дослідити економічну сутність зобов'язань; ознайомитись із класифікацією поточної заборгованості; вивчити нормативно-правове регулювання обліку і аудиту поточних зобов'язань; ознайомитись із організацією процесу обліку поточних зобов'язань у ФГ «Гадз»; здійснити аналіз поточних зобов'язань та запропонувати шляхи їх оптимізації.

3. Дата видачі завдання 13.10.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/П	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка	Підпис керівника роботи
1.	Теоретичні засади обліку поточних зобов'язань	17.02.2022 р.	Виконано	
2.	Організаційно-методичні аспекти обліку та аудиту щодо поточних зобов'язань у ФГ «Гадз»	16.03.2022 р.	Виконано	
3.	Аналіз усіх поточних зобов'язань ФГ «Гадз» й оптимізація джерел їх формування	18.04.2022 р.	Виконано	

Студент


(підпис)

Катрій Р.М.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи


(підпис)

Матковський П.Є.
(прізвище та ініціали)

Економічний факультет
Кафедра обліку та оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ
студента групи ОО-41
Катрія Романа Миколайовича

на тему:

«Облік, аналіз та аудит поточних зобов'язань підприємства»

На даному етапі, розвитку відносин економічного характеру, безконтрольний ріст зобов'язань, а саме поточних, може спричинити втрату підприємством його відповідної фінансової платоспроможності та стійкості. Враховуючи все вище викладене в наш час перед суб'єктами господарювання гостро постають питання стосовно обґрунтованості появи заборгованості, недопущення прострочення термінів її погашення або доведення заборгованості до відповідного стану безнадійної, вірного та достовірного її відображення в бухгалтерському обліку і звітності, реалізація функції контролю за появою та погашенням зобов'язань

Метою написання дипломної роботи виокремлено обґрунтування загальних організаційних та методичних положень стосовно обліку, аудиту та аналізу поточних зобов'язань.

Досягнення мети здійснюється завдяки наступним *завданням*: дослідити економічну сутність зобов'язань; ознайомитись із класифікацією такої заборгованості; вивчити нормативно-правове регулювання обліку і аудиту поточних зобов'язань; ознайомитись із організацією процесу обліку поточних зобов'язань у ФГ «Гадз»; здійснити аналіз поточних зобов'язань та запропонувати шляхи їх оптимізації.

Об'єктом дослідження є процес обліку, аналізу і аудиту на підприємстві ФГ «Гадз».

Предметом дослідження є теоретичні, аналітичні, методичні аспекти особливості організації та методики обліку, аналізу й аудиту поточних зобов'язань на ФГ «Гадз».

Загальний висновок і оцінка випускної роботи. Випускна робота Катрія Романа Миколайовича на тему: «Облік, аналіз та аудит поточних зобов'язань підприємства» виконана відповідно до вимог кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», тому може бути допущена до захисту із оцінкою «відмінно», а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Рецензент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів
«Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
« 20 » травня 2022р.



Левандівський О.Т.

**Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника**

**Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування**

ВІДГУК

на дипломну роботу
студента 4 курсу групи ОО-41

Катрія Романа Миколайовича

на тему: “ *Облік, аналіз та аудит поточних зобов’язань підприємства*”

Діяльність будь-якого підприємства безпосередньо пов’язана з операціями, що пов’язані з розрахунками та які можуть призвести до появи певних зобов’язань. Відповідно зобов’язання відповідно до власної сутності являються залученими із зовнішніх джерел коштами, що дають змогу збільшувати господарську діяльність підприємства, забезпечуючи в цьому випадку збільшення його прибутковості, а отже, відповідно й зростання власного капіталу. Разом з тим на даному етапі, розвитку відносин економічного характеру, безконтрольний ріст зобов’язань, а саме поточних, може спричинити втрату підприємством його відповідної фінансової платоспроможності та стійкості.

Часто перед суб’єктами господарювання висуваються питання стосовно обґрунтованості виникнення заборгованості, доведення її до етапу безнадійної, недопустити прострочення термінів погашення та достовірне відображення в бухобліку й звітності, повинен також проводитись контроль за погашенням та виникненням зобов’язань.

Мета дослідження. Метою написання дипломної роботи виокремлено обґрунтування загальних організаційних та методичних положень стосовно обліку, аудиту та аналізу поточних зобов’язань.

Об’єкт дослідження. Об’єктом дослідження є процес обліку, аналізу і аудиту на підприємстві ФГ «Гадз».

Недоліки. Не зважаючи на практичну цінність роботи, доцільним було б дещо більше дослідити методику обліку поточних зобов'язань підприємства. Однак, дане зауваження має рекомендаційний характер, не знижує рівень виконання роботи.

Загальний висновок. Випускна робота Катрія Романа Миколайовича на тему: «Облік, аналіз та аудит поточних зобов'язань підприємства» є завершеним, самостійно проведеним науковим дослідженням, за змістом і оформленням відповідає вимогам щодо таких робіт, допускається до захисту з позитивною оцінкою, а її автор заслуговує на присудження освітньої кваліфікації бакалавра з обліку і оподаткування.

Науковий керівник:

доктор економічних наук,
професор кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника”

П.Є. Матковський

24.05.2022р.



ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	
1.1. Економічна сутності зобов'язань, а також їх місце в загальній структурі.....	5
1.2. Класифікація поточних зобов'язань.....	10
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту поточних зобов'язань ..	12
РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ЩОДО ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ФГ «ГАДЗ»	
2.1. Організація обліку у сфері поточних зобов'язань у ФГ «Гадз»	18
2.2. Методика обліку поточних зобов'язань на ФГ «Гадз»	23
2.3. Організація і методика здійснення аудиту поточних зобов'язань.....	30
РОЗДІЛ III АНАЛІЗ УСІХ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ФГ «ГАДЗ» Й ОПТИМІЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ЇХ ФОРМУВАННЯ	
3.1. Система загальних аналітичних показників та основні методи аналізу	34
3.2. Аналіз динаміки та структури поточних зобов'язань на ФГ «Гадз».....	41
3.3. Методика й оптимізація поточних зобов'язань	46
ВИСНОВКИ	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
Додатки	58

ВСТУП

Актуальність. Зобов'язання стосовно своєї сутті вважається залученими коштами із зовнішніх джерел, що дозволяють розширювати господарську діяльність фірми, здійснюється зростання прибутковості та збільшення власного капіталу. Одночасно на даному етапі розвитку відносин у сфері економіки зобов'язання зростають безконтрольно, зокрема поточні. Це зазвичай призводить до втрати підприємством його платоспроможності й фінансової стійкості. Відповідно перед суб'єктами господарювання висувуються питання стосовно обґрунтованості виникнення заборгованості, доведення її до етапу безнадійної, недопустити прострочення термінів погашення та достовірне відображення в бухгалтерії й звітності, повинен також проводитись контроль за погашенням та виникненням зобов'язань.

Особливу увагу стосовно обліку та аудиту поточних зобов'язань приділяли: С.Ф. Голова, Ф.Ф. Бутинець, З.В. Задорожний, Р.Е. Грачева, І.Я. Омецінська, Я.Д. Крупка, В.С. Лень, О.М. Петрук, І.В. Орлов, Н. М. Проскуріної, В.С. Рудницький, М.Л. Пятов, Л.М. Янчева й інші. Попри ґрунтовні дослідження вчених, сьогодні недостатньо висвітленими залишаються питання щодо визнання поточних зобов'язань, немає загальних підходів стосовно оцінки деяких видів поточних зобов'язань, потрібне точне дослідження методики проведення аудиту, існують розбіжності трактування в різних сферах.

Метою написання дипломної роботи виокремлено обґрунтування загальних організаційних та методичних положень стосовно обліку, аудиту та аналізу поточних зобов'язань.

Задля досягнення мети визначено наступні **завдання**:

- дослідити економічну сутність зобов'язань;
- ознайомитись із класифікацією поточної заборгованості;

- вивчити нормативно-правове регулювання обліку і аудиту поточних зобов'язань;
- ознайомитись із організацією процесу обліку поточних зобов'язань у ФГ «Гадз» ;
- здійснити аналіз поточних зобов'язань та запропонувати шляхи їх оптимізації.

Об'єктом дослідження є процес обліку, аналізу і аудиту на підприємстві ФГ «Гадз».

Предметом дослідження є теоретичні, аналітичні, методичні аспекти особливості організації та методики обліку, аналізу й аудиту поточних зобов'язань на ФГ «Гадз».

Методи дослідження. Задля досягнення мети при дослідженні використовувались положення економічної теорії, різноманітна сукупність загальнонаукових й спеціальних методів дослідження, до яких віднесено: аналіз та синтез, теоретичне узагальнення, порівняльний та історичний аналіз, індукція, дедукція, моделювання, формалізація, а також узагальнення.

Інформаційною базою слугують Закони й підзаконні акти України стосовно обліку і аналізу, план рахунків бухгалтерського обліку, національні стандарти бухгалтерського обліку. Також різні публікації вітчизняних, зарубіжних учених, практичні дані ФГ «Гадз», ресурси мережі Інтернет.

Бакалаврська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

1.1. Економічна сутність зобов'язань, а також їх місце в загальній структурі

При започаткуванні своєї діяльності, вихідні фінанси підприємства складається з майна, а також коштів, що внесені засновниками. Даний капітал звуть «власний апітал». Вже в подальній діяльності він має можливість застосовувати лише особистий капітал, тоді вважатиметься досить стійким й незалежним. але резерва для розширення його масштабів виробництва обмежуватимуться, оскільки власні запаси не забезпечують постійний ріст обсягів виробництва. При застосуванні залученого капіталу, збільшується господарська діяльність фірми, підвищуючи її прибутковість, власний капітал. Також залучений капітал дозволяє збільшити виробництво, розширити відтворювальну функцію, а також спромогтись збільшенню прибутку. Стосовно додаткових назв залучених фінансів, то існує – «залучені джерела формування майна фірми» та «чужий по відношенню до власників капітал». За своїм значення, це характеризується як спільна назва засобів, які залучені на конкретно визначений термін, та підлягатимуть надалі поверненню в певній формі. Інакше кажучи, у підприємства з'являються зобов'язання. В обліку досить влучно розмежовують власність засновників й інших суб'єктів господарювання.

Відомий римський правознавець Павло наголошував на змісті зобов'язання. Воно полягає не у присвоєнні власності об'єкту, а надати іншій особі зобов'язання по відношенню до нас. Тому римські правосудді встановлювали риси зобов'язання – скутість й зв'язаність. До того ж, до створення поняття «зобов'язання» особа вважалась вільною та необмеженою. Стаючи зобов'язаним, вона наче одягає окови, які не дозволяють їй робити все легко, а навпаки –сприймати чужу владу по відношенню до себе.

Зобов'язання є ключовим видом у системі цивільно-правових визначень. Вони стосуються головних правових засобів, які опосередковують товарний обіг

на різноманітних етапах розвитку суспільства. Також в будь-якій країні вивчали і пояснювали зобов'язання по-своєму. А саме, італійці пояснювати зміст бухгалтерської науки у формі зміни прав та зобов'язань осіб, що залучені до господарського процесу. Італійська школа юристів пояснила загальні факти щодо господарського життя, що відносились до обліку виконання договорів. У численних німецьких країнах у XVII столітті існувало правило, при якому обсяг боргових зобов'язань, який не відображений в книгах бухгалтерського обліку, притягається судом до присяги саме на Біблії. Іспанія одною із ряду перших країн, що провели державне регламентування обліку. Берналь Діас дель Кастильо вивчав зобов'язання. Основні позиції бухгалтерів АвстроУгорщини, Німеччини та Швейцарії завжди залишались єдиними. В даних країнах теорія була на низькому рівні. І.Ф. Шер (юридичний напрямок) й Ф. Гюглі (економічний напрямок) – найвідоміші бухгалтери у Швейцарії.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», зобов'язання зазначаються як заборгованість підприємства, що виникла в результаті минулих подій та її погашення приведе в майбутньому до зменшення ресурсів, які втілюють економічні вигоди.

Поточні зобов'язання включають усю кредиторську заборгованість, поточну частину векселя, незароблені доходи й податки. Усі вони є поточними, адже це результат господарської діяльності, що сталась в минулому, із оплатою менше ніж один рік.

Облік зобов'язань починається з визнання, оцінки, а також фіксування в рахунках задля розкриття у фінансовій звітності. Вона містить всю інформацію щодо господарських операцій, які пов'язані з погашенням і виникненням зобов'язань. Це здійснюється через принцип повного висвітлення. Всю інформацію щодо кредиторської заборгованості узагальнюють у фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці згідно із принципом, що називають «єдиний грошовий вимірник». Подання інформації щодо зобов'язання у фінансовій

звітності є одним із напрямів надання інформації стосовно наявних зобов'язань при неможливості відображення її на рахунках пасиву, проте до звітності за встановленими вимогами вона наведена. У П(С)БО 11 «Зобов'язання» зазначено, що основні вимоги стосовно розкриття інформації щодо наявної заборгованості в фінзвітності. Згідно з ним зобов'язання будуть визнаватись та відображатись в обліку за умови, що:

- його оцінка достовірно визначена;
- при існуванні ймовірності щодо зменшення економічних вигід в майбутньому в результаті його погашення. При не погашенні раніше визнаного зобов'язання на дату балансу, то сума включається в склад доходу звітного періоду [1].

Вчені, С. Голов та М. Пушкар, зайнялись розширенням умови щодо визнання зобов'язань, спираючись на попередніх. А саме, М. Пушкар зараховує до даних умов:

- підприємство визнає потребу майбутніх платежів для кредиторам щоб в подальшому підтримувати господарські зв'язки разом із ними згідно з нормальним ходом підприємницької діяльності;
- зобов'язання, що відображені в теперішньому часі, є наслідком минулих подій (отримані послуги, запаси, завдана шкода, через яку несеться відповідальність);
- зобов'язання виконується незаперечно, проте майбутні платежі носять імовірний характер, адже підприємство не виключає наявності ускладнення із платежами;
- суб'єкт, щодо якого виникли зобов'язання, ідентифікується як особа або ж група осіб, проте в момент реєстрації зобов'язання може і не ідентифікуватись;

– терміни виконання зобов'язань визначаються, проте не відома точна дата [2].

Короткострокові кредити банків вважаються сумою заборгованості фірми перед банківськими установами щодо отриманих позик. Погашення її планується протягом дванадцяти місяців, виходячи з дати її отримання. Сьогодні отримання підприємством короткострокової позики веде до виникнення зобов'язань уже перед банківською установою за головною сумою боргу й нарахованими відсотками. При нарахуванні відсотків за кредит, фірма збільшує не лише власні поточні зобов'язання, але й фінансові витрати. Відповідно варто оцінювати зобов'язання щодо позики за теперішньою вартістю. При некоректному відображенні нарахування, а також у бухгалтерському обліку сплати відсотків викривлює реальний поточний фінансовий стан підприємства, до того ж зменшує власний капітал і збільшує зобов'язання. Поява кредиторської заборгованості за роботи, товари, послуги показує суму грошових коштів, що сплачуються підприємством кредиторам через її погашення. При фінансовій кризі договори укладаються між підприємствами на нетривалий період й передбачають погашення даних зобов'язань протягом тижня або ж місяця, а ось фактично перерахування коштів триває до 6-8 місяців. Дані відносини псують зв'язки підприємств разом із кредиторами, а також підривають довіру партнерів. Власне тому варто б передбачити коригування суми на індекс інфляції при укладанні договорів. Тому кредиторську заборгованість за роботи, товари, послуги варто оцінювати за поточною вартістю придбання, адже враховує чинник інфляції й динаміку цін. Стосовно зобов'язань перед бюджетом, вони пропонуються оцінювати відповідно за сумою погашення. При вчасній не сплаті податків, виникає пеня й застосування штрафів до платника податку, що варто показувати в обліку й збільшення інших витрат щодо операційної діяльності. Якщо підприємство уже погасило заборгованість перед бюджетом, пеня не була нарахована за прострочення платежу, тоді при проведенні аудиторської

перевірки знаходяться помилка, й фірма має відкоригувати зобов'язання перед бюджетом в числі інших операційних витрат, зобов'язання перед бюджетом збільшується на суму пені.

Хороше ведення бухгалтерського обліку великого мірою залежить від правильної організації бухгалтерського обліку на фірмі. Задля отримання достовірної інформації у фінансовій звітності й забезпечення потрібною інформацією щодо поточних зобов'язань внутрішніх, а також зовнішніх користувачів, слід визначити основні положення щодо організації обліку, встановити порядок відображення їх в обліку. Спочату, організація обліку зобов'язань має забезпечити:

- своєчасне й повне відображення показників первинного обліку у реєстрах;
- документування розрахунків;
- правдиве відображення у звітності інформації й примітках до неї.

Важливе значення на підприємстві надається організація обліку зобов'язань. Має забезпечувати постійний контроль щодо дотримання термінів оплати рахунків, наданих постачальниками, своєчасність розрахунків із бюджетом й органами соціального страхування, різними працівниками з оплати праці, а також погашення позик й відсотків. При несвоєчасній оплаті боргів й зобов'язань, залучається в оборот кошти, які належать бюджету чи іншим підприємствам, і це може призвести до присвоєння різних фінансових санкцій підприємству, адміністративні чи кримінальні покарання керівника, а також головного бухгалтера. Чітка та правильна організація обліку зобов'язань має суворо дотримуватись фінансової дисципліни. Наприклад: власної оплати боргів щодо зобов'язань і забезпечення вчасного одержання коштів по реалізованій продукції й послугах [3]. Відповідно коректно організований бухгалтерський облік зобов'язань сприяє виявленню ефективних форм й умов залучення позикових ресурсів на підприємстві, вчасному забезпеченню розрахунків за

короткостроковими кредитами підприємства, також проведенню заходів стосовно зменшення заборгованості й виконання зобов'язань безпосередньо перед кредиторами. Згідно із Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій облік й узагальнення інформації стосовно поточних зобов'язань, що погашаються в ході звичайного операційного циклу чи мають бути погашені впродовж дванадцяти місяців із дати балансу, це ведеться на шостому класі із плану рахунків. Тут ведеться облік короткострокових кредитів, довгострокових зобов'язань, які стали поточною заборгованістю разом із строком погашення не більше дванадцяти місяців на дату балансу, короткострокових виданих векселів, розрахунків із постачальниками, а також підрядниками, розрахунків за страхуванням, розрахунків з податків й платежів, розрахунків з учасниками, розрахунків із оплати праці та інші операції [4].

1.2. Класифікація поточних зобов'язань

До поточних зобов'язань належить:

- короткострокові кредити банків;
- поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями;
- кредиторську заборгованість за роботи, товари, послуги;
- короткострокові векселі видані;
- поточну заборгованість за розрахунками: з отриманих авансів; з бюджетом; з позабюджетними фондами; зі страхування; з оплати праці; за розрахунками із внутрішніх розрахунків; з учасниками.

Класифікація є:

- розподілом певних об'єктів за класами залежно від їх загальних ознак;
- система супідрядних понять в певній галузі знань [5, с.365].

Основними документами, що регулюють зобов'язання в країні, є Господарський й Цивільний кодекси України. У ст. 173 ГКУ господарським є зобов'язання, які виникають між іншими учасниками та суб'єктом господарювання, де один суб'єкт зобов'язаний здійснити певну дію управлінсько-господарського чи господарського характеру на користь сторони іншого суб'єкта чи утриматися від конкретних дій, а от інший суб'єкт може вимагати від винної сторони її виконання обов'язку [6]. Задля чіткого й доступного розуміння поточних зобов'язань варто прокласифікувати їх, що подано у таблиці 1.1 [7].

Таблиця 1.1

Класифікація поточних зобов'язань

Критерії класифікації	Вид зобов'язання
1) Співвідношення між правами й обов'язками	- Односторонні - Взаємні
2) За часом виникнення	- Теперішні - Майбутні
3) За вартістю	- Відсоткові - Безвідсоткові
4) За способом погашення	- Монетарні - Немонетарні
5) Можливістю оцінки	- Фактичні - Оціночні
6) Стосовно виду діяльності	- Операційні - Фінансові - виникли в результаті іншого виду діяльності
7) Складністю погашення	- Прості - Складні

Дана класифікація зобов'язань допомагає краще зрозуміти їх суть, бухгалтерам і керівникам отримувати всебічну інформацію щодо заборгованості задля ефективного ведення своєї діяльності.

Відповідно до П(С)БО 11 «Зобов'язання» виділяють наступні групи:

- довгострокові (ті, що визначені на термін погашення більше за дванадцять місяців);
- поточні (термін погашення не перевищує дванадцять місяців);
- забезпечення (не зазначено точну дату погашення);
- непередбачені зобов'язання (імовірність та час визнання точно за балансом не визначена);
- доходи майбутніх періодів.

Сума погашення – це недисконтована сума грошей, або ж їх еквівалентів, яка, очікується буде сплачена для закриття зобов'язання у процесі звичайної діяльності підприємства.

Стосовно суми погашення відображаються поточні зобов'язання у балансі.

Теперішня вартість є певною дисконтованою сумою платежів, що потрібна буде для погашення зобов'язання при звичній діяльності фірми.

За теперішньою вартістю ведеться облік довгострокових зобов'язань, де нараховуються відсотки.

Стосовно облікових оцінок, то відображаються забезпечення, що створюються задля відшкодування на дату балансу майбутніх витрат.

1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку і аудиту поточних зобов'язань

Основні методологічні засади щодо формування інформації в фінансовому обліку зобов'язання підприємств й розкриття у примітках до фінансової звітності, то все це подано у П(С)БО 11 «Зобов'язання».

Задля достовірного обліку зобов'язань застосовується певна система нормативних документів. Сьогодні система бухгалтерського обліку має регулювання документами різноманітних рівнів. Першим є: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»; Цивільний кодекс України від 01.16.03 р. № 435-IV; Господарський кодекс України від 16.04.03 р. № 436-IV; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті; Законом України «Про оплату праці»; Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. Другий рівень це нормативний. Містить П(с)БО, а саме: П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 11 «Зобов'язання» та інші, План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, а також Інструкцію про його застосування. Наступним є методичний рівень. Містить методичні рекомендації стосовно застосування П(с)БО, що розробляють різні міністерства і відомства конкретно в межах власної компетенції згідно з галузевими особливостями фірми. І останній рівень включає численні робочі документи (робочий План рахунків обліку, наказ про облікову політику та ін.), які створюють певні економічні служби підприємства.

Закон України «Про бухгалтерський облік й фінансову звітність в Україні» регулює ведення бухгалтерського обліку у сфері поточних зобов'язань та складання фінансової звітності України.

При веденні обліку деяких операцій, оцінці, групуванні та відображенні їх в звітності слід керуватись П(С)БО, що затверджено Мінфіном України.

Нагромадження та певної групування облікової інформації конкретно у межах рахунків обліку відбувається відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку капіталу, активів, господарських операцій і зобов'язань підприємств й організацій.

Даний Закон «Про бухгалтерський облік й фінансову звітність в Україні» розповсюджується на усіх юридичних осіб різної форми власності, іноземні

суб'єкти господарювання, які ведуть бухгалтерський облік та подають фінансову звітність згідно із законодавством.

Законом чітко визначено:

- порядок організації та методологія ведення обліку;
- порядок державного регулювання обліку й складання фінзвітності;
- загальні вимоги, а також принципи складання звітності;
- основні принципи щодо побудови обліку та фінансової звітності.

Загальне державне регулювання обліку фінзвітності проводиться Міністерством фінансів України з метою створення єдиних правил щодо ведення бухгалтерського обліку, а також фінансової звітності, які є обов'язковими для підприємств, захищають та гарантують інтереси кожного користувача; а також удосконалення бухгалтерського обліку, фінансової звітності.

Кожен аудитор у власній роботі працює з численними нормативними актами: постановами, законами, листами, інструкціями, стандартами тощо.

У процесі планування й проведення аудиторських процедур, а також оцінці отриманих матеріалів, представленні результатів перевірки враховується те, що невиконання клієнтом певних вимог законодавчих й нормативно-правових актів стає причиною перекручення фінзвітності фірми та впливає на результати діяльності замовника.

Встановлення деяких факторів невиконання вимог чинних нормативних актів, вимагає поставлення та обговорення питань стосовно чесності керівництва й робочого персоналу замовника, вплив даного невиконання на наступні напрямки аудиту.

Загальний факт порушення чинних вимог законодавчих й нормативно-правових актів веде до спеціальної юридичної експертизи, уже не входить в професійну компетенцію й знання аудитора. Стосовно рівня професійної

підготовки аудитора, то певний досвід, знання господарської галузі діяльності замовника дає можливість зробити висновок про окремі факти діяльності, що не відповідають вимогам нормативно-правових актів.

Уся сукупність нормативних актів утворює нормативну базу аудиту. Вона поділяється на внутрішню та зовнішню.

Зовнішня є певними законами, наказами, постановами, інструкціями, методичні матеріали обліку й звітності, положення, з оподаткування певні НП(с)БО, а також національні нормативи аудиту.

Усе це потрібно аудитору задля встановлення законності, достовірності відображення господарської операції, чи є відповідність ведення обліку й звітності, здійснення аналізу та складання висновку.

Уся внутрішня нормативна база є обліковою політикою фірми, численні методичні, розпорядчі документи організації діяльності підприємства. Також варто використовувати дані конкретних первинних документів при аудиті поточних зобов'язань, серед яких виписки банку чи видаткові касові ордера, претензії, Акт переоцінки, накладні, платіжні доручення, різні розрахунки й довідки бухгалтерії, техніко – економічне обґрунтування, різноманітні виписки банку, постановчі документи, меморіальні ордери банку, бухгалтерська звітність; виписки банку за позичковим рахунком; договори страхування неповернення кредитів; договори застави та ін. Щодо виданих короткострокових векселів, то, можна сказати, що перевіряються певні векселі, видаткові касові ордери, акти прийому-передачі векселів, довідки бухгалтерій, виписів банків.

В процесі організації обліку заборгованостей, а також забезпечень, проведенні аудиту варто застосовувати такі нормативні документи, які діють в Україні:

- Конституція України, що визначає загальні положення, які регулюють діяльність фірми, її правові засади;

- ПКУ визначає перелік платників податків, які є ставки податків та порядок сплати, основні правила ведення податкового обліку;
- ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», який регулює принципи бухгалтерського обліку й фінзвітності, порядок організації обліку та вимоги до первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку;
- ГКУ. Визначає правові основи господарської діяльності відповідно до конституції України;
- План рахунків бухгалтерського обліку підприємств, організацій та установ встановлює призначення та порядок ведення рахунків обліку;
- ЦКУ регулює немайнові та майнові відносини, що засновані на юридичній рівності, майновій самостійності учасників, вільному волевиявленні;
- П(с)БО №11 «Зобов'язання». Визначає основні методологічні засади створення в обліку інформації щодо зобов'язання;
- МСА – порядок проведення аудиту.

Загальні джерелами інформації задля здійснення перевірки операцій зобов'язань – накладні, рахунки – фактури, акти приймання робіт, податкові накладні, приймальні акти, зовнішньоекономічні договори купівлі продажу, вантажні, митні декларації, акти експертизи торговельно-промислової палати, рахунки фактури, invoice, які підтверджують митну вартість, залізничні накладні, авіа накладні, товаро транспортні накладні консоменти,, пакувальні листи, довідки бухгалтерії стосовно наявних курсових різниць під час перераховуванні заборгованості.

Під час розрахунків за податками та платежами основними джерелами інформації є розрахунки бухгалтерії, виписки банку, податкові накладні, платіжні доручення.

Джерелами інформації операцій по розрахунках із оплати праці вважають: листи з обліку кадрів, накази по підприємству про прийняття на роботу чи про

звільнення, особові картки працівників, складська документація щодо оприбуткування продукції, табелі обліку використання робочого часу, розрахункові платіжні відомості, акти приймання виконаних робіт, маршрутні листи, виписки банку, відрядні довідки, видаткові касові ордери, відомості обліку депонованої заробітної плати, реєстри обліку, розрахунки бухгалтерії.

Основні джерела інформації щодо розрахунків за страхуванням є розрахунки та довідки бухгалтерії, розрахункові платіжні відомості, виписки банку, прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, платіжні доручення.

Аудитор для одержання необхідної інформації користується при перевірці розрахунків з учасниками статут, накладні, видаткові касові ордери, установчий договір, довідки та розрахунки бухгалтерії.

Щодо розрахунків з іншими операціями для аудитора джерелом інформації є накладні, видаткові касові ордери, податкові накладні, рахунки-фактури, прибуткові касові ордери, виписки банку, претензії, розрахунки бухгалтерії.

Головним джерелом інформації при перевірці зобов'язань для аудитора є облікові реєстри й фінансова звітність.

Аудитор має організувати власну роботу так, щоб відобразити адекватно цілком усі особливості діяльності суб'єкта, який перевіряється так, як вони відповідають фінансовій інформації, що перевірена.

Задля висловлення думки аудитор має отримати обґрунтовану гарантію, що інформація достовірна і достатня в бухгалтерській документації й інших джерелах. Приймається рішення стосовно правильності відтворення відповідної інформації в обліку і звітності. Відповідно аудиторські дослідження не лише обмежуються вивченням бухгалтерських документів, так як рамки документального відображення значно ширші. Не може аудит здійснюватися не дослідивши оперативний облік, висновки спеціалістів, інформацію з діловодства. Аудитор й в загальному проводить систематизацію усього інформаційного забезпечення відповідно по стадіях здійснення аудиту.

РОЗДІЛ II ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ЩОДО ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ФГ «ГАДЗ»

2.1. Організація обліку у сфері поточних зобов'язань у ФГ «Гадз»

Фруктовий сад ФГ «Гадз» має площу 600 гектарів, знаходиться в чудовій мікрокліматичній зоні, яка дозволяє отримувати врожаї досить високої якості й чудовими смаковими характеристиками.

Елементами технологій вважають використання карликових підщеп, краплинне зрошення, нових продуктивних сортів та утримання саду на шпалері. Переважають такі основні сорти яблунь: Гала, Ред Чіф, Фуджі, Голден Делішес, Айдаред, Ред Джона Принц, Чемпіон, а також інші інтенсивні сорти; груша – Конференція, слива – Стенлей.

В експлуатацію у 2013 році було введено фруктосховище, а в 2015 році – сучасний холодительно-сортувальний комплекс.

2021 року розпочав діяльність фруктопереробний завод Ing. A. Rossi.

Практично за короткий час Фермерське господарство «Гадз» зросло до однієї з найбільших компаній в Україні, що спеціалізується на вирощуванні фруктів (яблук, груш, слив).

Широкий асортимент сортів яблук припадає до душі навіть найвибагливішому клієнту.

У табл. 2.1. подано основні напрями діяльності ФГ «Гадз».

Господарство розташоване селі Трибухівці, Буцацького району, Тернопільської області.

До складу поточних зобов'язань належать: поточна заборгованість за кредитами довгостроковими, короткострокові кредити; видані короткострокові векселі; кредиторська заборгованість за роботи, товари, послуги; поточна заборгованість щодо розрахунків з бюджетом, зі страхування, з учасниками, з оплати праці та інші поточні зобов'язання [8].

Таблиця 2.1

Напрями діяльності ФГ «Гадз»

1	Вирощування яблук, груш та слив
2	Виробництво соків та дитячого харчування
3	Виробництво сухофруктів та яблучних чіпсів
4	Вирощування та реалізація саджанців
5	Натуральний соняшниковий мед

З метою обліку поточних зобов'язань є 6 клас Плану рахунків, на якому обліковуються поточні зобов'язання. Рахунок 60 «Короткострокові позики», 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями», 62 «Короткострокові векселі видані», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», 64 «Розрахунки за податками й платежами», 65 «Розрахунки за страхуванням», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 67 «Розрахунки з учасниками», 68 «Розрахунки за іншими операціями» призначено для обліку в цьому напрямку [9].

Згідно з П(с)БО 11 «Зобов'язання», усі поточні зобов'язання відображають за сумою погашення в Балансі.

Через зміну структури Балансу, методика заповнення змінилась форм звітності фірм. Тому у розділі «Кредиторська заборгованість» не розкривають інформацію стосовно векселів чи авансів, заборгованості з дочірніми та залежними суб'єктами. Це значно зменшує роботу бухгалтерам. Також в оновленій формі Звіту про фінансовий стан виокремили таку статтю, як «Податок на прибуток».

При організації обліку зобов'язань велику увагу приділяють питанню вибору певної форми обліку кожного суб'єкта господарювання.

Даний вибір здійснюється керівництвом на основі розміру фірми та напрямку її діяльності. ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» подано право суб'єкта господарювання обрати одну з форм обліку самостійно. Наразі застосовуються наступні форми: автоматизована, меморіально-ордерна, журнальна, проста та спрощена. Вибрана форма має вплив в цілому на ефективність діяльності конкретного підприємства.

Варто приділити більше уваги журнальній формі обліку, що найпоширеніша на сучасному етапі України. Її головними регістрами є журнали [10].

Основні дані стосовно поточних зобов'язань при журнальній формі обліку є в журналі 2 та 3, що заповнюються щомісячно. Згідно з Методичними рекомендаціями в журналі 3 здійснюється облік довгострокових та поточних зобов'язань. Так в журналі є інформація про розрахунки з дебіторами та за довгостроковими, поточними зобов'язаннями, внаслідок чого виникають конкретні незручності під час здійснення обліку.

Дана проблема вирішується діленням журналу 3 на дві частини. Перша має інформацію про облік тільки дебіторської заборгованості. Друга показує дані стосовно стану зобов'язань фірми. Подана структура об'єктивно та зручно групує усю бухгалтерську інформацію, що стосується однорідних груп загальних даних.

Попри обрану форму ведення обліку, керівник враховує її здатність відповідати у повній мірі наступним завданням:

- своєчасна й повна реєстрація усіх даних первинного обліку стосовно зобов'язань у регістрах;
- чітке документування усіх розрахунків;
- правдиве відображення інформації стосовно зобов'язань у звітності, а також примітках до неї.

З метою точного ведення обліку розрахунків поточних зобов'язань бухгалтери вивчають нормативно-правову інформацію, стежать за змінами

законодавства. Задля чіткої організації обліку усіх поточних зобов'язань й працівники орієнтуються на законодавчо-нормативні акти в Україні. Відповідно до ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» фірми обирають форму організації обліку разом із елементами комп'ютерної обробки через прикладну програму. Стосовно законності ведення виробничої діяльності несе відповідальність директор підприємства, на якому ведеться дана діяльність. Головним документом, який регулює усю організацію обліку поточних зобов'язань є Наказ про організацію бухгалтерського обліку й облікову політику. Досконало сформоване документування операцій є важливим для підприємства. Кожна операція у процесі господарської діяльності підтверджується певним первинним документом. При операціях з поточними зобов'язаннями варто детально розглядати придбання товарів. Прибуття товарів відбувається працівником підприємства – конкретною довіреною особою, підприємством-постачальником. При першому застосуванні, представник підприємства-покупця пред'являє на складі постачальника довіреність й документ, який засвідчує його особу. Дана довіреність завіряється підписом головного керівника та бухгалтера, також печаткою підприємства, довірена особа ставить власний підпис. Ця довіреність включається в бланк суворої звітності. При відпуску зі складу товарно-матеріальних цінностей, постачальник виписує основну накладну, де зазначається номер довіреності, її дата видачі, також найменування товару й кількість. За умови існування постачальника як платника ПДВ, то виписується покупцю податкова накладна. Потім довіреність й другий примірник накладної дають в бухгалтерію постачальника. Задля розрахунків з постачальником по отриманих товарно-матеріальних цінностях використовується платіжне доручення. При здійсненні оплати через чеки, є інша схема розрахунків. Після укладення договору реалізації, використовують для відпуску товарів наступні документи: рахунок-фактура, накладні на відпуск ТМЦ, податкова накладна, платіжне доручення та розрахункові документи. При оплаті готівкою через

підзвітну особу, то заповнюють видатковий касовий ордер та авансовий звіт щодо використання коштів. При отриманні товарів оформлюються акт про приймання матеріалів, а також прибутковий касовий ордер. Від належної організації обліку поточних зобов'язань залежить його успішне ведення. Задля отримання достовірної фінансової звітності й забезпечення необхідною інформацією щодо поточних зобов'язань підприємства усіх зацікавлених користувачів, варто визначити основні положення стосовно ефективної організації, встановити порядок відображення в обліку поточних зобов'язань. Спочатку, організація бухгалтерського обліку поточних зобов'язань має забезпечувати: своєчасне й повне відображення даних первинного обліку в регістрах бухгалтерського обліку, що забезпечувало б високу аналітичність задля ефективного управління поточною заборгованістю в ринкових умовах; документування розрахунків; правдиве, а також неупереджене відображення інформації звітності й приміток до неї. Організація обліку зобов'язань має важливе та неоціненне значення. Має забезпечувати постійний контроль стосовно дотримання строків оплати рахунків з постачання сировини та матеріалів, що потрібні для виробництва, забезпечується своєчасність розрахунків з бюджетом, різними органами соціального страхування, численними працівниками з оплати праці, а також погашення позик та відсотків. При несвоєчасній оплаті боргів й виникнення прострочених зобов'язань іде залучення в оборот коштів, які належать бюджету й іншим підприємствам. Це веде до накладення фінансових санкцій та можливість застосування адміністративних й кримінальних покарань бухгалтера і керівника.

Загальна ефективна організація обліку у сфері зобов'язань має чітко і неухильно дотримуватись фінансової дисципліни стосовно своєчасності оплати боргових зобов'язань, які виникають при господарській діяльності, а також недопущення виникнення прострочених зобов'язань, які ведуть до створення додаткових витрат майбутнього[11].

Тому раціонально організований облік зобов'язань на фірмі сприяє виявленню ефективних форм, а також вигідних умов щодо залучення кредитних ресурсів, здійснення заходів стосовно зменшення заборгованості перед кредиторами, забезпеченню повноти й своєчасності розрахунків стосовно короткострокових зобов'язань. Під час здійсненні обліку поточних зобов'язань вітчизняні підприємства застосовують обсяг фактографічної інформації. Вона міститься в первинних документах під час обліку поточних зобов'язань, загалом систематизується в регістрах синтетичного й аналітичного обліку через подвійний запис на взаємопов'язаних рахунках обліку [12].

Усі первинні документи створені у письмовій чи електронній формі, фіксують та підтверджують загалом господарські операції, зокрема розпорядження та дозволи керівника на проведення [13]. Вони складаються у момент проведення господарської операції чи безпосередньо після завершення. З метою контролю й впорядкування обробки інформації на базі первинних документів готують зведені облікові регістри. Першим етапом бухгалтерського обліку на фірмі є загальне документування всіх без винятку господарських операцій. Далі іде реєстрація відомостей, що відображені у первинних документах, у регістрах; складання фінзвітності, а також використання даних регістрів з метою отримання іншої інформації, що потрібна для внутрішніх та зовнішніх користувачів.

2.2. Методика обліку поточних зобов'язань на ФГ «Гадз»

Облік кредиторської заборгованості включає:

- відображення її на відповідних рахунках в момент появи;
- нарахування зобов'язань зі сплати процентів у разі їхньої наявності (як правило, в кінці місяця);

- нарахування зобов'язань зі сплати штрафів, пені у разі їхньої появи та визнання (як правило, при затримці проплати);
- інвентаризація перед складанням фінансової звітності (обов'язково – для річної), та відображення її результатів в обліку;
- відображення на рахунках погашення боргу.

Короткострокові кредити банків вважаються сумою поточних зобов'язань фірми перед банками стосовно отриманих від них позик.

Короткострокові кредити дають при тимчасових фінансових труднощах, які є через витрати виробництва й обігу, не забезпечені поступленням коштів у певному періоді.

Згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання», дані поточні зобов'язання відображаються за сумою погашення у Балансі.

Типові кореспонденції рахунків обліку кредиторської заборгованості на ФГ «Гадз» подано у табл.2.2.

Таблиця 2.2.

Типові кореспонденції рахунків обліку кредиторської заборгованості

з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Д-т	К-т
1	Отримано короткостроковий кредит	311	601
2	Нараховано відсотки за кредит	951	684
3	Погашено кредит	601	311

При здійсненні підприємницької діяльності суб'єктом господарювання існує поточна кредиторська заборгованість за роботи, товари, отримані послуги, що необхідні задля забезпечення нормального існування та господарювання підприємства.

Кредиторська заборгованість стосовно товарів, робіт є сумою заборгованості перед постачальниками та підрядниками за певні матеріальні цінності, а також виконані роботи й матеріальні послуги.

Усі господарські зв'язки разом із постачальниками засновані на договорах, де визначаються: кількість, ціна, найменування товарів, основні терміни та спосіб поставки, також порядок розрахунків та ін.

Постачальник виписує товарні на відвантажену продукцію та платіжні документи, потім передає їх банку та направляє покупцю.

Заборгованість погашається перед постачальниками та підрядниками безготівково або ж готівкою.

Правила, основні форми та стандарти безготівкових розрахунків встановлені в Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті.

Відповідно до даної інструкції при здійсненні розрахунків застосовуються наступні форми розрахунків:

- інкасова;
- акредитивна;
- за розрахунковими чеками;
- вексельна.

Безготівкові розрахунки визначаються як перерахування певної суми коштів на рахунки отримувачів з рахунків платників, перерахування банками по дорученню підприємств та фізосіб їх коштів, що внесено ними в касу банку готівкою, уже на рахунки отримувачів.

Дані розрахунки проводяться банком, базуючись на розрахункових документах в паперовій чи в електронному вигляді як:

- платіжного доручення;
- меморіального ордера;

- розрахункового чека;
- платіжної вимоги;
- платіжної вимоги-доручення;
- акредитива.

Використання банківських карток та векселів у ролі платіжних інструментів визначено законодавством України.

Меморіальний ордер є розрахунковим документом, що утворюється за ініціативою банку з метою оформлення операцій стосовно списання коштів із рахунку, внутрішньобанківських операцій.

Платіжне доручення містить письмове доручення платника певному банку інформацію списання зі власного рахунку певної суми коштів, а також перерахування отримувачу.

Платіжна вимога-доручення складається з двох частин, а саме:

- верхньої – де вимоги отримувача є до платника стосовно сплати конкретної суми коштів;
- нижньої – доручення платника обслуговуючому банку про списання зі свого рахунку визначеної ним суми коштів і перерахування її на рахунок отримувача.

Платіжна вимога є розрахунковим документом, який містить письмове доручення для обслуговуючого банку стосовно списання зі власного рахунку певної суми коштів задля перерахування на рахунок отримувача.

Розрахунковий чек вважається розрахунковим документом, який містить письмове розпорядження чекодавця банку-емітенту, де відкрито рахунок, щодо сплати чекодержателю конкретної суми коштів, що є у чеку.

Акредитив є договором, який містить зобов'язання банку-емітенту, цей банк зобов'язаний виконати платіж за дорученням клієнта або ж від власного

імені проти документів, що відповідають умовам акредитива, в користь бенефіціара чи доручає іншому банку здійснити платіж.

В обліку визнання зобов'язань при придбанні фірмою матеріальних та нематеріальних цінностей здійснюється із дотриманням певного принципу відповідності. Задля даного випадку використовується метод нарахування, де з погляду визнання зобов'язань відносно кредиторів, треба від підприємства коректного визначення часу переходу права власності на певні цінності чи моменту отримання послуг.

Облік розрахунків з постачальниками за отримані товарно-матеріальні цінності чи виконані роботи й послуги ведеться на 63 рахунку "Розрахунки з постачальниками та підрядниками".

По Кт рахунка № 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" показується заборгованість за отримані від постачальників й підрядників товарно-матеріальні цінності, чи прийняті роботи, послуги, а за Дт – погашення, списання.

Рахунок 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" містить наступні субрахунки:

- 631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками";
- 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками";

На субрахунку 631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками" здійснюється облік розрахунків за отримані ТМЦ, виконані роботи, чи надані послуги разом із вітчизняними постачальниками, а також підрядниками.

На субрахунку 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками" проводиться облік розрахунків разом із іноземними постачальниками й підрядниками за отримані товарно-матеріальні цінності, надані послуги.

Аналітичний облік здійснюється окремо відповідно до кожного постачальника й порадником з кожним документом на сплату.

Типові кореспонденції рахунків обліку кредиторської заборгованості на ФГ «Гадз» подано у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Типові кореспонденції рахунків обліку кредиторської заборгованості на ФГ «Гадз»

з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік	
		Д-т	К-т
Впродовж 10 днів			
1	Погашено заборгованість перед постачальниками	28	631
2	Відображено ПДВ	641	631
Після десяти днів			
1	Погашено заборгованість перед постачальниками	28	631
2	Відображено ПДВ	641	631

Податки є обов'язковими платежами фірми й окремих осіб в певних бюджетах.

Обов'язкові платежі вважаються системою внесків та відрахувань, що встановлені законодавством, юридичних і фізичних осіб, які створюють доходи до державного бюджету.

Загальна сума податку, що одержана платником податку в податковому періоді є податковим зобов'язанням.

Податковий кредит полягає в зменшенні податкового зобов'язання конкретного звітного періоду.

Щодо порядку нарахування й сплати загальнодержавних податків, то це регулюється певними Законами України, рішенням органів місцевого самоврядування.

З метою узагальнення інформації щодо розрахунків підприємства стосовно всіх видів платежів до бюджету, зокрема податків з працівниками підприємства, й за фінансовими санкціями, які справляються в дохід бюджету є рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами". Даний рахунок є балансовим, пасивним та призначений задля обліку джерел засобів.

По Кт рахунку 64 "Розрахунки за податками й платежами" показують нараховані платежі до певного бюджету, по Дт – податки, їх сплата та списання.

Рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами" містить субрахунки:

- 641 "Розрахунки за податками";
- 642 "Розрахунки за обов'язковими платежами";
- 643 "Податкові зобов'язання";
- 644 "Податковий кредит".

На субрахунку 641 "Розрахунки за податками" здійснюється облік податків, що нараховуються та сплачуються згідно з законодавством України (це є податок на прибуток, також податок на додану вартість та інші податки).

На субрахунку 642 "Розрахунки за обов'язковими платежами" – облік розрахунків за зборами, що справляються згідно з чинним законодавством України й облік їх не ведеться на рахунку 65 "Розрахунки за страхуванням".

На субрахунку 643 "Податкові зобов'язання" проводять облік ПДВ, що визначають як сума одержаних авансів за готову продукцію, інші матеріальні цінності, роботи, послуги, які підлягають відвантаженню.

На субрахунку 644 "Податковий кредит" міститься сума ПДВ, на яку фірма набуло право зменшити ПЗ.

Аналітичний облік на 64 рахунку "Розрахунки за податками й платежами" ведуть стосовно видів платежів до бюджету. Дозволяється звірка правильності розрахунків стосовно кожного виду платежу.

Кредиторська заборгованість підлягає поверненню певним особам, позичені й яким не виплачені. При здійсненні діяльності у фірми виникають поточні зобов'язання за наступними розрахунками: стосовно одержаних авансів, разом із бюджетом, з оплати праці, зі страхування, з учасниками та внутрішніх розрахунків. Стосовно поточної кредиторської заборгованості відповідно до розрахунків за видами показується у III розділі Пасиву Балансу, а саме "Поточні зобов'язання".

2.3. Організація і методика здійснення аудиту поточних зобов'язань

Аудит поточних зобов'язань є способом аудиторської перевірки, що направлений на оцінювання системи бухгалтерського обліку й виявлення зловживань, а також помилок. Спеціального стандарту, що регламентує аудит поточних зобов'язань, не існує, проте є Міжнародні стандарти аудиту, що показують окремі етапи здійснення аудиторської перевірки. З метою характеристики об'єктів аудиту, що досліджуються, варто скористатись МСА 530 «Аудиторська вибірка», МСА 230 «Аудиторська документація» й МСА 505 «Зовнішні підтвердження» [14].

Аудит поточних зобов'язань здійснює перевірку стосовно дотримання правильності відображення методологічних засад формування інформації щодо поточної заборгованості перед іншими фірмами в обліку, й розкриття інформації у фінансовій звітності. Саме правильна, а також точна оцінка поточних зобов'язань здійснюється на базі роботи з договорами і документами, де підтверджується зміна. Згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання», то поточні зобов'язання оцінюються за вартістю погашення на дату балансу [9]. У даному

випадку варто повторити процес класифікації зобов'язань з метою визначення правильності оцінки. задля забезпечення повноти проведеної перевірки, то І. В. Орлов пропонує перевіряти поточні зобов'язання через наступні процедури: варто визначити межу суттєвості за статтями фінансової звітності; установити суми, що відображені у фінансовій звітності, розглянути первинні документи та договори, через які виникли; сформувати вибірку за прибутковими документами та отриманими авансами; перевірити реальність існування контрагентів методом запиту й підтвердження; також визначити результат операцій через повторного проведення процедур й потребу відображення у фінзвітності [15, с. 199].

Головними етапами здійснення аудиту поточних зобов'язань існують підготовчий, планування, отримання доказів та формування висновку. На підготовчому етапі методики аудиторської перевірки щодо кредиторської заборгованості існують умови стосовно дослідження об'єкта аудиту, а також укладання договору. В ньому зазначають важливі питання щодо аудиторської перевірки. При плануванні складають загальний план щодо аудиту кредиторської заборгованості. Складається із планування й перегляду; також тестування системи проведення внутрішнього контролю; різні розрахунки з постачальниками й підрядниками, з постачальниками по договорах на один рік; розрахунки з постачальниками одиничного характеру та заборгованість із погашенням до одного року; різні заборгованості з минувшим терміном погашення, короткострокові видані векселі та погашені; видані, проте не погашені; численні аудиторські процедури; підготовка звіту; різна передача результатів проведення аудиторської перевірки. Задля проведення аудиторської перевірки аудитору варто після загального плану перевірки скласти програму з методами та прийомами, що використовуються з метою отримання аудиторських доказів.

Основна мета аудиту це перевірка правильності розрахунків із постачальниками, дотримання законності здійснених операцій, визначення достовірності відображення у фінзвітності.

Здійснення аудиторської вибірки показує вивчення бухгалтерських записів через вибір певної кількості потрібних даних, що дозволяють достовірно оцінити загальну сукупність, не охоплена дослідженням. При здійсненні вибіркового дослідження, використовується принципом екстраполяції. Це процес поширення певних результатів перевірки вибірки стосовно всієї генеральної сукупності об'єктів, що перевіряються. Основними етапами виконання даної вибіркової перевірки стосовно кредиторської заборгованості виділяють:

- відбір статей тестування;
- організація вибірки;
- надалі визначення загального обсягу вибірки;
- також відбір елементів вибірки;
- основним є здійснення аудиторської процедури;
- аналіз загальних результатів вибірки, причин виявлених похибок й впливу на певну аудиторську перевірку;
- вкінці – оцінка результатів вибірки.

Варто підтверджувати й заборгованість перед контрагентами. Використовують тут МСА 505 «Зовнішні підтвердження», адже він регламентує основний порядок одержання аудиторських доказів стосовно зовнішніх користувачів. З метою отримання зовнішніх підтверджень варто надіслати запит до фірми для підтвердження заборгованості. Відомими об'єктами зовнішніх підтверджень вважають рух на поточних рахунках, численні позики, залишки на рахунках заборгованості. Компетентність, відповідальність, незалежність, знання підтверджувальних питань та об'єктивність респондентів – усе це впливає на достовірність аудиторських доказів, що отримані при використанні зовнішніх

підтверджень. Аудитор використовує запити стосовно позитивних підтверджень, що потребують підтвердження чи негативні, що вимагають підтвердження при незгоді з зазначеною інформацією, поєднання. Усі позитивні запити є закритими, а саме без зазначення сум, що вимагають підтвердження, чи відкритими. Стосовно процедури проведення зовнішнього підтвердження, аудитор контролює процес відбору контрагентів, що отримують запит, складання й надсилання запитів стосовно підтвердження, а також перевіряти отримання відповіді на подані запити. Відсутність відповідей на запит, достовірність отриманих відповідей, також причини й частота винятків також перевіряється. Процедура зовнішнього підтвердження вкінці містить оцінювання результатів підтвердження.

При здійснених уже аудиторських процедурах складається висновок стосовно наявності кредиторської заборгованості, правильно оформлених первинних документів, також достовірності показу на рахунках обліку й у фінзвітності, розкриття інформації в примітках до звітності.

РОЗДІЛ III АНАЛІЗ УСІХ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ФГ «ГАДЗ» Й ОПТИМІЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ЇХ ФОРМУВАННЯ

3.1. Система загальних аналітичних показників та основні методи аналізу

Стосовно економічного аналізу, то в ньому використовується система певних аналітичних показників. Наприклад, в промисловості застосовуються натуральні показники задля кількісної характеристики виробленої продукції в матеріально-речовому складі й все залежить від її фізичних властивостей. Натуральні показники показуються в штуках, метрах погонних, тонах, декалітрах, метрах квадратних та інші. До натуральних належать наступні показники: кількість одиниць, виробничі площі. Натуральні показники об'єктивніше показують результати діяльності чи ресурси виробництва, проте застосування їх обмежене певним зіставленням однорідної продукції або ж однакового обладнання.

Стосовно сфери використання натуральних показників, то вона розширює умовно-натуральні показники. Наприклад, умовне паливо, умовні пари взуття, тисяча умовних банок й умовні катушки.

Вартісні показники розповсюдженіші. Найважливішими є ті, що характеризують результати діяльності фірми, а саме: валова, чиста, товарна, реалізована продукція. Вартісні показники застосовуються задля узагальненої характеристики певних ресурсів, як вартість основних засобів чи норматив оборотних засобів.

Стосовно змісту показники розділяються на кількісні та якісні. Пергі показують обсяг ресурсу чи результату (обсяг виготовленої продукції, вартість основних засобів, чисельність працівників). Якісні показники характеризують співвідношення результатів, а також витрат. Використовуються задля оцінки економічної ефективності матеріальних, трудових і грошових витрат (продуктивність праці, витрати на гривню товарної продукції, рентабельність,

матеріаломісткість продукції, фондоозброєність праці, показники якості продукції, що урізноманітнюються та залежать від галузевої приналежності чи технологічних особливостей певного виробництва).

Показники ділять і на загальні та специфічні. Перші характеризують результати діяльності фірм усіх галузей економіки (валова, товарна, реалізована продукція, собівартість, витрати, рентабельність, прибуток). Специфічні полягають в результатах діяльності певних галузей господарства.

Існують й абсолютні та відносні показники. Відносні визначаються у відсотках або ж індексах. Абсолютні бувають натуральні й вартісні.

Стосовно причинно-наслідкових зв'язків виділяють факторні і результативні. Результативний визначається як вплив декількох причин та є об'єктом дослідження. А факторні визначають величину результативного показника.

При розгляді продуктивності праці як результату дії стосовно обсягу виробництва продукції в певному натуральному виразі, продуктивність праці розглядається результативним показником, а решту – факторні, ті, що визначають продуктивність праці.

Стосовно способу формування є:

- планові;
- нормативні;
- оціночні;
- облікові.

Загалом, усі показники аналізу взаємопов'язані досить тісно між собою та використовуються в комплексі, який дає всебічну оцінку отриманих результатів.

Щодо формування системи показників, то варто дотримуватися численних вимог: у систему включають декілька часткових показників, а також один узагальнюючий; міститься властива інтегрованість, яка дає можливість застосовувати її під час програмно-цільового управління в економіці, а також

будувати так зване «дерево цілей» певного економічного та соціального розвитку фірм; потрібна певна кількість показників; показники мають бути адекватні, динамічні й якісно однорідні, подавати однозначне розуміння явищ і процесів, що вивчаються.

Глибина та результативність економічного аналізу повністю залежать від своєчасності, обсягу й якості застосованої інформації. Це є впорядковані повідомлення щодо кількісного й якісного стану речей або ж явищ, комплекс даних та знань про них. Виражається через цифри, букви та символи. Інформація у економіці відображає певні процеси і явища, закономірності функціонування ринку й елементів. З метою одержання, збереження, опрацювання та використання інформації затрачаються праця й матеріальні ресурси. Відповідно, разом із споживчою цінністю, інформація має і вартість, що відшкодовується сторонніми користувачами. Інформаці економічного аналізу, має вимоги:

- вірогідність та якість даних, а саме їх відповідність сучасному стану речей. Досягається через усунення передумов спотворення інформації, застосуванням кращих систем реєстрації, а також методів вимірювання та прийомів подальшого контролю.

- повнота і різнобічність даних. Отримання якомога більше даних вдеє до надлишку інформації. Він підвищує витрати на фіксацію, а також опрацювання і зберігання.

- своєчасність, оперативність та безперервність надходження даних. Має надходити до моменту старіння, адже тоді втрачає власну корисність.

- порівнюваність даних стосовно складу, в часі та просторі. Досліджується проблема порівняння вартісних показників й використання одиниць вимірювання.

– доступність та гласність даних. Не завжди отримується потрібне задля виконання аналітичних досліджень. При аналізі певного браку даних, якості роботи та висновків не втрачається.

Проблеми щодо інформації є при її відсутності, перекручень, обмежень щодо порядку та використання, втілення численних службових, комерційних та державних таємниць. Закритість відкритого доступу до даних фірм і перетворення певного обсягу в конфіденційну інформацію спричиняють певні на це причини. А саме, перекручення даних обліку, щоб ухилитись від сплати деяких податків. Це численні порушення законів та правил виконання господарських операцій, оборот й відмивання брудних грошей.

Стосовно оперативності інформації, то лише через комп'ютеризацію виробництва є справді оперативність та доступність інформації. Сучасні технології вносять важливі зміни у зміст та методику покращення аналітичних завдань на фірмі. Висока швидкість проведення розрахункових й логічних операцій дозволяє обробляти численні обсяги аналітичної інформації, плідно та вчасно використовувати в управлінні.

Використання ПЕОМ покращує оперативність, а також доступність інформації, розширює перелік певних питань аналізу, направляє напрям до вивчення поточних й майбутніх ситуацій задля розробки обґрунтованих управлінських рішень. Дана спрямованість аналізу є ще з 60-х років. Але реалізувалось тільки в умовах застосування комп'ютерної техніки. При аналітичному дослідженні застосовують численні обсяги інформації. Їх джерела вважають наступні:

- зовнішня інформація;
- дані бухгалтерського та оперативного обліку й звітності;
- планово-нормативна;
- внутрішня позаоблікова інформація;

– дані власних спостережень того, хто аналізує.

Економічна інформація має табличну, графічну або ж текстову форму. Її розділяють на внутрішню і зовнішню, базову, початкову і похідну розрахункову. Є й інша класифікація.

Більшість інформації, що застосовується в аналізі, подається як показники. До того ж глибина аналізу й обґрунтованість висновків, заходів за результатами залежать від збору показників, що формують загальні системи. Дана система дає кількісні та якісні характеристики численних сторін господарської діяльності. Кількість показників збільшується через диференціацію чи інтеграцію в залежності від мети, а також змісту аналізу, різної глибини вивчення певних об'єктів та процесів.

Уся аналізована інформація та показники обліку й звітності ретельно перевіряються за формою та змістом. Стосовно перевірки за формою є правильність оформлення документів зі сторони повної чисельності й заповнення реквізитів, підписів, таблиць, арифметичних сум, підсумків; певна відповідність цифр, що перенесені з інших документів; узгодженість цифр у різноманітних формах звіту. Користуються засобами логічного, арифметичного контролю при даній перевірці. До того ж, логічний контроль установлює тільки присутність помилки, проте арифметичний показує розмір помилки. Стосовно перевірки інформації за змістом, встановлюють відповідність звіту основним даним бухгалтерського обліку, Достовірність обліку перевіряють відповідністю сучасному стану речей на підприємстві. Дана перевірка складніша та є елементами аудиту. затверджуючи недостатню якість інформації, варто згадати і про природу помилок. Вони є через недосконалу первинну реєстрацію чи наступну небездоганну обробку. До того ж, розрізняють випадкові та систематичні помилки. Систематичні є небезпечнішими помилками, що містять характер постійних викривлень. Бувають незловмисними, а також зловмисними.

Другі виникають в результаті свідомого спотворення даних задля збільшення обсягів робіт чи приховування доходів.

Переконавшись у достовірності інформації, починають аналіз діяльності фірм.

Метод економічного аналізу є комплексним вивченням, оцінкою та узагальненням різного впливу факторів по відношенню до результатів діяльності економічного об'єкта через опрацювання певними прийомами інформації задля обґрунтування й прийняття управлінських рішень, щоб підвищити ефективність виробництва.

Є логічні, економіко-математичні методи й експертної оцінки.

До логічних включають: порівняння, елімінування, деталізації та статистичні методи.

При порівнянні невідоме явище зіставляють із відомими для виявлення відмінностей між ними.

Порівняльний аналіз є: горизонтальним, вертикальним, трендовим (застосовується, досліджуючи ряди динаміки).

Деталізація розкладає, розчленовує показники загальні на складові.

Елімінування є виключенням дії всіх факторів стосовно відхилення за результатним показником, крім одного. Це прийом ланцюгових підстановок, відсоткових різниць, спосіб різниць.

Ланцюгові підстановки послідовно замінюють планову величину факторів фактичною, іде порівняння результатів, що послідовно отримують при кожній заміні.

Спосіб різниць полягає у визначенні різниць стосовно фактичних і планових показників, множенні по кожному показнику на певні абсолютні значення вже взаємопов'язаного часткового показника.

Є правила, де обчислюють вплив факторів за загальним показником.

Задля знаходження ступеня впливу вже зміни кількісного показника за загальними показником – різницю стосовно (кількісного показника) множать на планове значення певного якісного показника.

Задля з'ясування впливу зміни певного якісного показника на деяке відхилення за загальним, варто різницю за якісним помножити на фактичне значення кількісного.

Статистичні методи містять метод середніх величин, індексний метод, відносних величин, балансовий та метод групування.

В середніх величинах є загальні, типові, характерні ознаки досліджуваних явищ стосовно відповідної ознаки. Через відносні величини можна краще зрозуміти суть та характер відхилень по відношенню до базових показників. Метод групування розділяє загальне число сукупності на якісні однорідні групи стосовно певних ознак задля вивчення структури чи взаємозв'язку між компонентами. Метод Індексу заснований на відносних показниках. А балансовий полягає в знаходженні рівноваги між декількома однорідними та взаємопов'язаними показниками, щоб виявити значення одного через відомі інші.

Аналітичні групування ділять на: типологічні, структурні та факторні (причинно-наслідкові зв'язки між ознаками факторів, що впливають на зміну).

Економіко-математичні методи містять кореляційний аналіз, дисперсійний, регресійний аналіз, різні методи математичного програмування й інші.

Кореляційний аналіз виявляє зв'язок щодо окремих явищ чи показників, вимір його міцності. Регресійний показує зміну залежного показника з незалежних. Дисперсійний аналіз дозволяє проаналізувати дані, що залежать від різних діючих факторів, а також вибору найважливіших й оцінки впливу.

Стосовно методу експертної оцінки, то він містить метод колективних експертних оцінок, синектики, метод «мозкової атаки», метод контрольних запитань та колективного блокнота, аналогій та інверсії.

Усі зазначені методи засновані на використанні досвіду й інтуїції спеціалістів.

3.2. Аналіз динаміки та структури поточних зобов'язань на ФГ «Гадз»

При ринковій економіці фірми завжди підтримують між собою фінансові взаємовідносини разом із іншими підприємствами та організаціями, також працівниками підприємства, окремими особами. Відповідно зростає потреба у своєчасній та достовірній інформації, яка забезпечує прийняття правильних обґрунтованих рішень. Таким чином зростає роль аналізу у сфері зобов'язань.

Задля розуміння важливості є проведення економічного аналізу.

Задля проведення аналізу динаміки показників стосовно конкретного періоду застосовують горизонтальний метод аналізу. При аналізі поточної заборгованості застосовують ряди динаміки.

Ряди динаміки охарактеризовують зміну явищ у часі, також допомагає виявити певні особливості, основні тенденції та закономірності їх розвитку, також спрогнозувати на майбутнє й показати це у цифровій та графічній формах [16].

Відповідно до способу вираження рівнів ряди динаміки показують як ряди абсолютних, відносних і середніх величин.

Інтервальним рядом динаміки є величини, що характеризують розміри суспільних явищ стосовно конкретних періодів. Даний ряд динаміки показує процеси, що відбулися за конкретний період часу, а саме: добу, місяць, декаду, квартал та інші.

Аналіз проводиться через інтервальний ряд динаміки із використанням

показників річної фінзвітності форми №1 Баланс за 2 роки. Перелік поточних зобов'язань підприємства та їх динаміка наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Динаміка поточних зобов'язань підприємства

№ з/п	Показники	2019 рік, тис. грн	2020 рік, тис. грн
1	Короткострокові кредити	45440	64500
2	Поточна заборгованість	-	33654
3	Видані векселі	-	-
4	Кредиторська заборгованість за товари	36188	9405
5	Поточні зобов'язання за розрахунками:		
	з одержаних авансів	-	-
	із бюджетом	293	467
	із позабюджетних платежів	-	-
	зі страхування	266	419
	з оплати праці	776	1644
	з учасниками	-	-
	з внутрішніх розрахунків	-	-
6	Зобов'язання, що пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу	-	-
7	Інші поточні зобов'язання	28027	50534
8	Усього :	110990	160623

Аналізуючи наведені дані табл. 3.1, варто зазначити, що спостерігається певне коливання поточної заборгованості. В 2020 році є зміни в статті «Короткострокові кредити банків». Наявність короткострокових кредитів в банку в 2020 році показує те, що на підприємстві виникла потреба залучення коштів за для проведення власної діяльності, дане підприємство фінансується через залучені кошти.

Стосовно кредиторської заборгованість за роботи, товари, послуги, видно, що суми зменшуються. Якщо порівнювати з 2019-2020 роками, зобов'язання

перед постачальниками зменшились. Досліджуючи зменшеннями сум зобов'язань, ситуація на підприємстві є позитивною, адже даний вид зобов'язань зазнає зменшення і показує, що фірма вчасно розраховується разом із власними постачальниками.

Зобов'язання перед бюджетом мають стрімке зростання. Дані за 2020 рік разом з 2019 роком зросли.

Спостерігається коливання розрахунків зі страхування й розрахунки з оплати праці.

Стаття «Інші поточні зобов'язання» показує стрімкий спад. Бачачи динаміку інших поточних зобов'язань, то з 2020 році - 316,5 тис. грн.

Через горизонтальний аналіз, динаміки, є загальний аналіз зміни показників поточної заборгованості за конкретний проміжок часу - 2 роки.

Вертикальний аналіз вивчає структуру економічних явищ через обчислення питомої ваги кожної окремої частини в цілому, відношення частин між собою, вплив факторів на рівень показників порівнянням їх величини до та після зміни [16].

Задля визначення структури поточної заборгованості відповідно до кожного року варто обчислити питому вагу кожного поточного зобов'язання в загальній сумі.

Дані зображені в таблиці «Структура поточних зобов'язань підприємства» 3.2.

Таблиця 3.2

Структура поточних зобов'язань підприємства

№ з/п	Показники	2019 рік, %	2020 рік, %
1	Короткострокові кредити в банку	40,9	40,2
2	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	-	21

3	Векселі видані	-	-
4	Кредиторська заборгованість за роботи, товари, послуги	32,6	5,9
5	Поточні зобов'язання за розрахунками:		
	із одержаних авансів	-	-
	з бюджетом	0,3	0,3
	із позабюджетних платежів	-	-
	з страхування	0,2	0,3
	з оплати праці	0,7	1
	з учасниками	-	-
	з внутрішніх розрахунків	-	-
6	Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу	-	-
7	Інші поточні зобов'язання	25,3	31,5
8	Усього :	100	100

Словом, поточні зобов'язання вважаються невід'ємною частиною діяльності підприємства. Її розміри впливають на результати діяльності й вирішують долю підприємства в майбутньому.

Сьогодні жодне підприємство не обійдеться без поточних зобов'язань, оскільки при господарській діяльності покращуються економічні взаємовідносини разом із іншими суб'єктами, фізичними особами й державними органами.

Загалом зобов'язання перед бюджетом, зі страхування, із оплати праці, заборгованість за роботи, товари, послуги – вони існують завжди, допоки працює підприємство.

При аналізі поточної заборгованості фірми за даними фінзвітності, а саме Балансу, видно, що загальна сума постійно змінюється і частка поточної заборгованості теж в пасиві Балансу.

Варто розглянути питому вагу поточних зобов'язань в пасиві Балансу та зміну за конкретний проміжок часу, що зображено на рисунку 3.1.

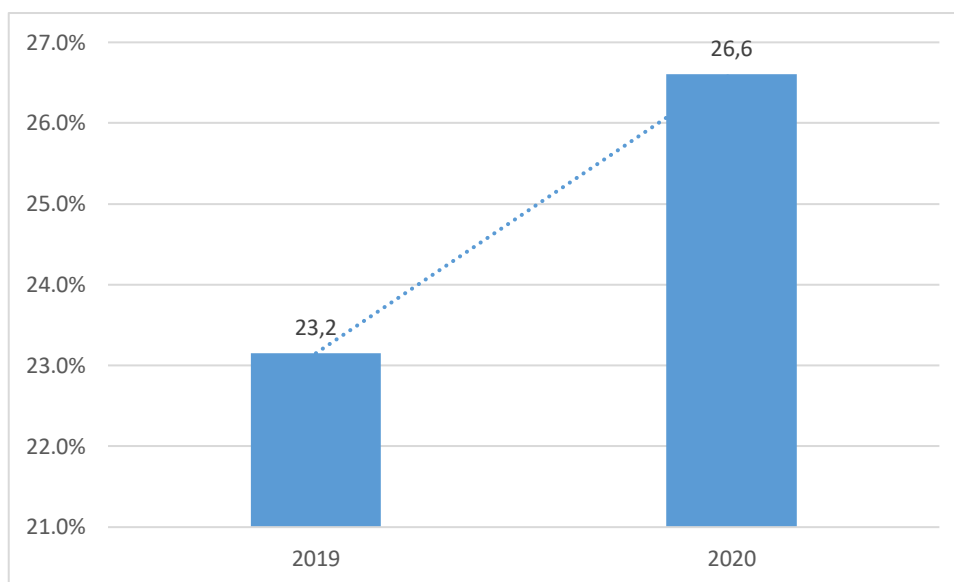


Рис. 3.1. *Питома вага поточних зобов'язань*

З рисунку видно, що частка поточної заборгованості то зменшується, то зростає. Загальне коливання питомої ваги характеризується тим, що зазнала в 2020 році збільшення.

Зменшення суми зобов'язань позитивно впливає на фірму, проте і збільшення не завжди показує поганий стан підприємства.

При роботі на повну потужність, доходи від реалізації продукції збільшуються, то збільшення поточних зобов'язань разом із доходами, не є погано, адже доходи збільшуються і фірма може покривати зобов'язання.

Задля аналізу впливу зміни поточної заборгованості на господарську діяльність підприємства, варто здійснити аналіз динаміки доходу від реалізації продукції. Застосовують Звіт про фінансові результати. Основна динаміка доходу від реалізації продукції подано в таблиці 3.3. та рис. 3.2.

В 2020 році видно, що дохід від реалізації зростає.

Порівнюючи саме зміну питомої ваги поточних зобов'язань й доходу від реалізації продукції видно, що обидва зазнають варіації в різноманітні напрямки, а тому ситуація на фірмі є не задовільна, адже суми зобов'язань здійснюють перевищення суми доходів та власне причина недостатності коштів задля

погашення власної заборгованості.

Відповідно, можна зробити висновок, що зобов'язання суттєво впливають на діяльність фірми.

Таблиця 3.3

Динаміка доходу від реалізації продукції підприємства

Показник	2017 рік, тис. грн	2028 рік, тис. грн	2019 рік, тис. грн	2020 рік, тис. грн
Дохід від реалізації продукції	89726	92845	100169	117991

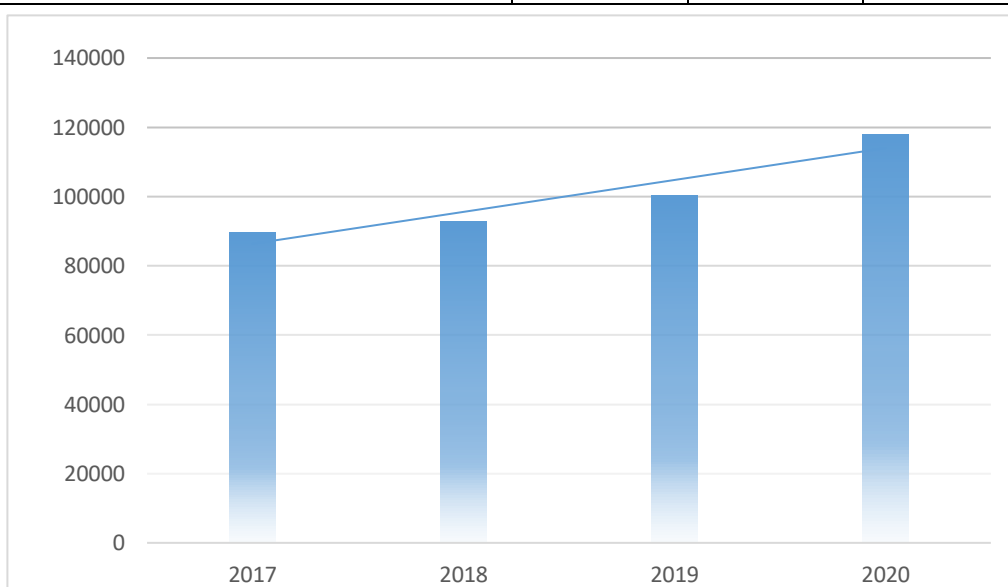


Рис. 3.2. Динаміка доходу від реалізації продукції

3.3. Методика й оптимізація поточних зобов'язань

З метою оптимізації бухгалтерського обліку поточних зобов'язань через впровадження інформаційних технологій, це допомагає сприянню зміни

перевірки збору та обробки інформації, яка веде до оперативності здійснення автоматизації аудиту. При автоматизації аудиту у сфері поточних зобов'язань вирішкється сукупність завдань, а саме, інформаційного характеру через прискорення процесу отримання та обробки потрібної чисельності інформації, також перевірка документальної інформації, що розроблена аудитором при перевірці, наступне є методичного спрямування (покращення систематизації аналітичних даних через застосування електронних таблиць, також створення прикладних аудиторських програм, збільшення рівня оперативності здійснення аудиторських процедур, також, вирішення інших завдань, по створенню баз даних, застосування можливостей графічних редакторів, проведення редагування текстів й інше. Сьогодні аудитор мусить мати додаткові знання при обробці економічної інформації, певний практичний досвіду сфері роботи з різними системами обліку та аудиту.

Комп'ютерний аудит саме поточних зобов'язань заключається в перевірці автоматизованої сфери обліку поточних зобов'язань при забезпечувальній та функціональній частинах інформаційної системи.

Виділяють основні вимоги програмного забезпечення аудиту:

- ергономічність (комфортне ведення даних, доступне формування звітів);
- гнучкість (вдало та швидко адаптуватися до певних умов господарювання);
- простота та професійність програми;
- взаємозв'язок між бухгалтерськими програмами.

Головними перспективами розвитку комп'ютеризації аудиту є:

- впровадження та відновлення методології аудиту, бази потенційних порушень;
- інтеграція разом із системою обліку та програмного забезпечення;

- створення основ формування звітності при імпортованих даних обліку;
- запровадження конкретики у вже спростованому алгоритмі.

Автоматизація обліку має вимоги до комп'ютеризації аудиту, що залишає важливим розвиток технологій віртуального контролю. Він допомагає працювати, попереджуючи порушення, вчасне відпрацьовування помилок, також зниження ризику негативного результату перевірок.

Коректна організація обліку потребує суворого дотримання дисципліни фінансові: вчасної власної оплати боргів. Одним з головних зобов'язань є кредиторська заборгованість. Задля покращення організації обліку варто розбити заборгованість на наступні терміни: до трьох місяців, від трьох до шести та більше шести й вводити інформацію до форми задля відображення заборгованості між постачальниками й покупцями, де і відображатиметься форма й термін оплати, також схема документообігу між постачальниками й покупцями (табл. 3.4). Тоді чітко видно етап здійснення погашення заборгованості, та на конкретну суму. Також варто поділити заборгованість на:

- термін ще не настав;
- відстрочена заборгованість;
- прострочена.

Таблиця 3.4

Розрахунок заборгованості

Назва контрагента	Рахунок	Дата виникнення	Дата погашення		
			До 3-х м.	3-6 м.	Більше 6 м.

Розрахунки разом із постачальниками та підрядниками посідають важливе місце в розрахункових операціях. Заборгованість виникає у зв'язку із розривом у

часі переходу права власності на вже придбані товари з моментом оплати. Облік розрахунків за отримані ТМЦ ведеться на 63 рахунку «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Факт укладення договору на даному рахунку не показується, хоч це і є основою зобов'язань. При укладенні договору фірма вже має права і обов'язки, проте допоки хоч одне не перейде до виконання, то права і обов'язки ще не будуть показані в балансі. Передбачен наступні субрахунки Інструкцією про застосування плану рахунків: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками», 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ». Дана деталізація доречна та зручна, проте зовсім недостатня. Варто відкривати до субрахунків аналітичні рахунки так, як:

- 631.1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, термін сплати ще не настав»;
- 631.2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»;
- 631.3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»;
- 632.1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін сплати ще не настав»;
- 632.2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками»;
- 632.3 «Прострочена заборгованість перед іноземним постачальниками» (табл. 3.5).

Подані рахунки зменшують обсяг роботи бухгалтера задля ведення обліку зобов'язань, подана форма допомагає зразу бачити термін й вид заборгованості, а також легше стежитися за погашенням. Таким чином, раціональніше організовується бухгалтерський облік зобов'язань на фірмі, виявляється

ефективніші форми й умови залучення певних позикових ресурсів, вчасно забезпечується розрахунки за короткостроковими зобов'язаннями, здійснюються заходи стосовно зменшення розміру заборгованості й виконання зобов'язань перед кредиторами.

Таблиця 3.5

Аналітичний облік рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»

631 «Розрахунки із вітчизняними постачальниками»	632 «Розрахунки із іноземними постачальниками»
631.1 «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками, термін сплати ще не настав»	632.1 «Заборгованість перед іноземними постачальниками, термін сплати ще не настав»
631.2 «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»	632.2 «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками»
631.3 «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками»	632.3 «Прострочена заборгованість перед іноземним постачальниками»

ВИСНОВКИ

Отже, згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», зобов'язання – це заборгованість підприємства, яка виникла через минулі події і погашення якої в майбутньому приведе до зменшення ресурсів, що втілюють економічні вигоди.

Загальні поточні зобов'язання включають кредиторську заборгованість, незароблені доходи, поточну частину векселя та податки.

Поточні зобов'язання включають:

- поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями;
- короткострокові кредити банків;
- короткострокові векселі видані;
- кредиторську заборгованість за роботи, товари, послуги;
- поточну заборгованість за розрахунками: з отриманих авансів; з бюджетом; з оплати праці; з поза бюджетними фондами; зі страхування; з учасниками та із внутрішніх розрахунків.

Задля ведення достовірного обліку зобов'язань, як і інших об'єктів обліку, застосовується відповідна система нормативних документів. Нині в Україні система бухгалтерського обліку регулюється документами різних рівнів. Перший рівень: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»; Господарський кодекс України від 16.04.03 р. № 436-IV; Цивільний кодекс України від 01.16.03 р. № 435-IV; Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті; Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-VI; Законом України «Про оплату праці». Другий рівень – нормативний. Він включає Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (зокрема, П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 11 «Зобов'язання», П(С)БО 15 «Дохід» та ін.), План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкцію

про його застосування. Третій рівень – методичний. Він включає методичні рекомендації щодо застосування Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, які розробляють міністерства і відомства в межах своєї компетенції у відповідності до галузевих особливостей підприємств. Четвертий рівень включає робочі документи (наказ про облікову політику підприємства; робочий План рахунків обліку та ін.), що створюють економічні служби підприємства.

Фруктовий сад ФГ «Гадз» має площу 600 гектарів, знаходиться в чудовій мікрокліматичній зоні, яка дозволяє отримувати врожаї досить високої якості й чудовими смаковими характеристиками.

Елементами технологій вважають використання карликових підщеп, краплинне зрошення, нових продуктивних сортів та утримання саду на шпалері. Переважають такі основні сорти яблунь: Гала, Ред Чіф, Фуджі, Голден Делішес, Айдаред, Ред Джона Принц, Чемпіон, а також інші інтенсивні сорти; груша – Конференція, слива – Стенлей.

В експлуатацію у 2013 році було введено фруктосховище, а в 2015 році – сучасний холодинно-сортувальний комплекс.

Аудит поточних зобов'язань направлений на оцінку бухгалтерського обліку й виявлення різних зловживань та помилок.

Здійснено аналіз поточних зобов'язань на ФГ «Гадз».

Запропоновано також шляхи оптимізації даного виду зобов'язань.

Стратегія комп'ютеризації аудиту стосовно поточних зобов'язань заключається у перевірці автоматизованої підсистеми обліку даних зобов'язань при забезпечувальній й функціональній частинах інформаційної системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання".
2. Кузнєцова С. Управлінська бухгалтерська звітність: проблеми створення. Бухгалтерський облік і аудит. 2008. №11. С. 15—24.
3. Реформування економіки України: стан та перспективи: зб. матеріалів IV Міжнар. наук.практ. конф., 26—27 листопада 2009 р., м. Київ. К.: МІБО КНЕУ, 2009 296.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. N 291 (zareєстровано в Мін'юсті України 21.12.99 р. за N 893/4186).
5. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підручник. К.: А.С.К., 2010. 784 с.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV, зі змінами та доповненнями.
7. Травінська С.І. Класифікація поточних зобов'язань в законодавстві та бухгалтерському обліку [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://bukuniver.edu.ua/Applications/zbirnik/n6/31_Klas.pdf.
8. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посібник. К.: А.С.К., 2011. 848 с.
9. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва: Затв. наказом Міністерством фінансів України від 19.04.2001 р. за № 186356 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.
10. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.06.03 р. № 422.

11. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. В.В. Сопко, В.П. Завгородній. К.: КНЕУ, 2000. 260 с.
12. Стеців І.І. Методика формування облікової інформації щодо розрахунків з постачальниками для потреб управління. І.І. Стеців. Науковий вісник. 2009. №13. с.151-155.
13. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник. М.С. Пушкар. Тернопіль, 2002. 628с.
14. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.aru.com.ua/files/temp/Ukr-block_T1-2010.pdf.
15. Орлов І. В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання: теорія і методологія : монографія. І. В. Орлов ; Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир : ЖДТУ, 2010. 400 с.
16. Болюх М.А. Економічний аналіз:навч.посібник. М.А.Болюх, В.З.Бурчевський, М.І.Горбатов, за ред. акад. НАНУ проф. М.Г. Чумаченка. К.: КНЕУ,2010. 54с.
17. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: Практикум:Навчальний посіб. для студ. спец. 7.050106 "Облік і аудит", 7.050201 "Менеджмент організацій". Бутинець Ф.Ф., Мних Є.В., Олійник О.В. Житомир: ВАТ "Рута", 2010. 416 с.
18. Костенко Т.Д. Економічний аналіз и діагностика стану сучасного підприємства. видання 2_ге перероблене та доповнене. Навч. посібник. КостенкоТ.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А., Герасимов А.А., Ровенська В.В. К.: Центр учбової літератури, 2007 400 с.
19. Лень В.С. Звітність підприємства. Підручник. Лень В.С., Гливенко В.В. Київ: Центр навчальної літератури, 2009, 612 с.

20. Accountancy Ag [Електронний ресурс] офіційний веб-сайт. Accountancy Ag ; статистична інформація. W. : Accountancy Ag, 2018. Веб-сайт. Режим доступу : <https://www.accountancyage.com>.

21. Вигівська І. М., Грабчук І. Л., Зеленіна О. О. Облікове відображення облігаційних позик підприємства в умовах фінансової кризи. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. 2015. № 1. С. 17-24.

22. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2009. № 5. С. 40-44.

23. Галушка Н. Методичні засади обліку вексельних операцій. Галицький економічний вісник. 2015. № 2. С. 151-159. 19. Галушка Н., Стецюк Н. Європейський досвід та вітчизняна практика обліку вексельних операцій. Журнал європейської економіки. 2015. Т. 14, № 3. С. 298-311.

24. Ганусич В. О. Вдосконалення обліку поточних зобов'язань. В. О. Ганусич, М. І. Лоя. Науковий вісник Ужгородського університету. 2015. № 1 (45). С. 238-241.

25. Гонтар Н.С. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками на сільськогосподарських підприємствах URL : http://www.lef.lviv.ua/files/archive/2013/06_2_2013.pdf#page=107.

26. Горай О. С. Бухгалтерський облік зобов'язань та активів, що втрачено або пошкоджено в результаті бойових дій та окупації державних територій. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 2. С. 69-77.

27. Дубініна М. В. Поточні зобов'язання: порядок визначення та відображення у балансі. М.В. Дубініна, Т.В. Лозинська // Глобальні і національні проблеми економіки. 2015. Вип.8. С. 1131–1134.

28. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. Інститут економічних досліджень та

політичних консультацій ; статистична інформація. К. : Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2018. Веб-сайт. Режим доступу : <http://www.ier.com.ua/>. Мова укр., анг.

29. Овчарик Р. Ю. Аудит на базі комп'ютерних програм: продуктивність, рентабельність та тенденції розвитку. Р.Ю.Овчарик. Інтернаука : Міжн.наук.журн. 2017. № 1 (1). С. 68-72. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2018. Вип. 2.

30. Організація і методика аудиту [Електронний ресурс] : курс лекцій. М. В. Дубініна, С. В. Сирцева, Ю. Ю. Чебан. Миколаїв : МНАУ, 2016. 135 с. Режим доступу : http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2331/1/Organiz_metodika_auditu.pdf.

31. Пчелянська Г. Б. Особливості аудиту в комп'ютерному середовищі. Г. Б. Пчелянська, Т. Д. Маркова, К. С. Дойчева Економіка харчової промисловості. 2016. Т.8, № 3. С. 46-51.

32. Сафарова А. М. Методика аудиту поточних зобов'язань. А. М. Сафарова. Економ. часопис СНУ ім. Л. Українки. 2015. №1. С. 59–64.

33. Потриваєва, Н. В., & Громова, Я. М. (2018). Удосконалення аудиту поточних зобов'язань у взаємоз'язку з оптимізацією облікового процесу. Вісник аграрної науки Причорномор'я, (2), 11-15.

34. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Гудзь Н.В. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ 2017. 451 с.

35. Кириллов О. О. Методика бухгалтерського обліку і фінансової звітності зобов'язань підприємства. Молодий вчений. 2019. № 1(2). С. 465- 468.

36. Коблянська О. І. Вексельні операції: бухгалтерський облік та оподаткування. Вісник Університету банківської справи. 2016. № 1-2. С. 89–96.

37. Миронова Ю. Ю., Бацман Ю. М., Яценко В. В Підходи щодо сутності, класифікації та оцінки поточних зобов'язань у системі бухгалтерського

обліку підприємства. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2016. Т. 21, Вип. 5. С. 201-205.

38. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>

Додатки

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ДОКУМЕНТ ФІНАНСОВА

Дата (рік, місяць, день) 2021 10 01
за ЄДРПОУ 37289250
за КОАТУУ 6121282000
за КОГФП 110
за КВЕД 01.24

Підприємство **ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "ГЛДЗ"**
Територія **ТЕРНОПІЛЬСЬКА**
Організаційно-правова форма господарювання **Фермерське господарство**
Вид економічної діяльності **Вирощування зерняткових та кісточкових фруктів**
Середня кількість працівників **199**
Адреса, телефон **вулиця Горішня, буд. 79, с. ТРИБУХІВЦІ, БУЧАЦЬКИЙ РАЙОН, ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛ., 48431 29189**
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку ☐
за міжнародними стандартами фінансової звітності ☒

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2020** р. Форма №1 Кол за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	193	136
первісна вартість	1001	316	316
накопичена амортизація	1002	123	180
Незавершені капітальні інвестиції	1005	173 963	157 019
Основні засоби	1010	311 227	418 418
первісна вартість	1011	425 093	571 341
знос	1012	113 866	152 923
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі			
інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	485 383	575 573
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	49 814	53 552
Виробничі запаси	1101	23 120	11 190
Незавершене виробництво	1102	4 964	6 540
Готова продукція	1103	21 730	35 822
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	67	107
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	8 035	17 217
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	32 691
з бюджетом	1135	1 135	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 477	81
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	35 880	6 569
Готівка	1166	13	15
Розрахунки в банках	1167	35 867	6 554
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 016	7 441
Усього за розділом II	1195	102 424	117 658
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	587 807	693 231

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	110 336	110 336
Додатковий капітал	1410	2 745	2 850
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	309 902	358 759
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	422 983	471 945
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	28 736	36 819
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	28 736	36 819
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	45 440	64 500
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	33 654
товари, роботи, послуги	1615	36 188	9 405
розрахунками з бюджетом	1620	293	467
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	266	419
розрахунками з оплати праці	1630	776	1 644
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	25 098	23 844
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	28 027	50 534
Усього за розділом III	1695	136 088	184 467
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	587 807	693 231

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Гадз Петро
ІвановичЕП Мушинська
Ольга Йосифівна

Гадз Петро Іванович

Мушинська Ольга Йосифівна

† Визначено в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

КОДИ
2021 01 01

Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ

Підприємство **ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "ГАЗ"**
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	117 991	100 169
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(49 526)	(38 415)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	68 465	61 754
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	30 943	21 815
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2122	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2123	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	(10 880)	(9 035)
Адміністративні витрати	2150	(23 704)	(17 373)
Витрати на збут	2180	(4 095)	(5 841)
Інші операційні витрати	2181	-	-
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2182	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	60 729	51 320
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	281	163
Інші доходи	2240	1 254	433
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги	2250	(13 391)	(12 196)
Фінансові витрати	2255	(-)	(-)
Витрати від участі в капіталі	2270	(16)	(1)
Інші витрати	2275	-	-
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті			

Продовження

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	48 857	39 719
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	48 857	39 719
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	48 857	39 719

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	46 075	44 895
Витрати на оплату праці	2505	23 103	16 098
Відрахування на соціальні заходи	2510	5 047	3 512
Амортизація	2515	39 837	29 103
Інші операційні витрати	2520	19 149	17 478
Разом	2550	133 211	111 086

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник
Головний бухгалтер

ЕП Гадз Петро
Іванович

ЕП Мушинська
Ольга Йосифівна

Гадз Петро Іванович

Мушинська Ольга Йосифівна

Зведена податкова накладна		Складена на операції, звільненні від оподаткування		Не підлягає наданню отримувачу (покупцю) з причини (вказується відповідний тип причини)	

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Наказ Міністерства фінансів України
 31 грудня 20
 (у редакції на
 від 01 березня 2021 року)
ЗАРЕЄСТРОВАНО В ЄРПН

ПОДАТКОВА НАКЛАДНА

0 3 0 2 2 0 2 2

3 4

Постачальник (продавець)

Фермерське господарство "Галз"

(найменування, прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) - для фізичної особи - підприємця)

3 7 2 8 9 2 5 1 9 0 3 1

1

(індивідуальний податковий номер) (номер філії 2) (податковий номер платника податку 3 або серія (за наявності) та номер паспорта 4)

Отримувач (покупець)

ТзОВ "ОГО ФУД"

(найменування, прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) - для фізичної особи - підприємця)

4 4 5 6 8 8 9 0 9 1 5 9

1

(індивідуальний податковий номер) (номер філії 2) (податковий номер платника податку 3 або серія (за наявності) та номер паспорта 4)

Розділ А

I	Загальна сума коштів, що підлягають сплаті, з урахуванням податку на додану вартість	13 456,50
II	Загальна сума податку на додану вартість, у тому числі:	2 242,75
III	загальна сума податку на додану вартість за основною ставкою	2 242,75
IV	загальна сума податку на додану вартість за ставкою 7%	
V	загальна сума податку на додану вартість за ставкою 14%	
VI	Усього обсяги постачання за основною ставкою (код ставки 20)	11 213,75
VII	Усього обсяги постачання за ставкою 7% (код ставки 7)	
VIII	Усього обсяги постачання за ставкою 14% (код ставки 14)	
IX	Усього обсяги постачання при експорті товарів за ставкою 0% (код ставки 901)	
X	Усього обсяги постачання на митній території України за ставкою 0% (код ставки 902)	
XI	Усього обсяги операцій, звільнених від оподаткування (код ставки 903)	
XII	Дані щодо зворотної (заставної) тари	

Розділ Б

№ з/п	Опис (номенклатура) товарів/послуг продавця	Код		Одиниця виміру товару/ послуги		Кількість (об'єм, обсяг)	Ціна постачання одиниці товару/ послуги без урахування податку на додану вартість	Код ставки	Код пільги 7	Обсяги постачання (база оподаткування) без урахування податку на додану вартість	Сума податку на додану вартість	Код виду діяльності сільськогосподарського товаровиробника	
		товару згідно з УКТ ЗЕД	ознаки імпортованого товару 6	послуги згідно з ДКПП	умовне позначення (українське)								код
1	2	3.1	3.2	3.3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Пюре яблучне фасоване (215)	2007			шт	2009	3	2 021,00	20		6 063,00	1 212,60	
2	Пюре грушеве фасоване (215)	2007			шт	2009	1	4 482,75	20		4 482,75	896,55	
3	Пюре сливне фасоване (10)	2007			шт	2009	4	167,00	20		668,00	133,60	

Суми податку на додану вартість, нараховані (сплачені) у зв'язку з постачанням товарів/послуг, зазначених у цій накладній, визначені правильно, відповідають сумі податкових зобов'язань продавця

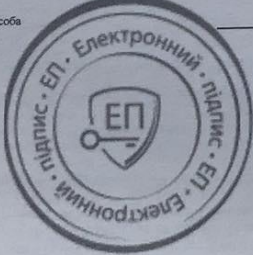
Посадова (уповноважена) особа/фізична особа (законний представник)

ЕП Мушинська Ольга Йосифівна

Ольга МУШИНЬСКА
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

2198007022

(реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта)



Виписка по рахунку

за період з **15.03.2022** по **16.03.2022**Банк **АТ "КРЕДОБАНК"**Код банку **325365**Сформована 17.03.2022 11:59:10
користувачем **MUSHYNSKA**

Банк АТ "КРЕДОБАНК" Код банку **325365**
 IBAN UA 82 325365 0000002600402728308 ФГ "ГАЗДЗ"
 Вал. **978 / EUR** Дата 15.03.2022 / 01.02.2022
 Курс 33,1707 / 1

		Дебет	Кредит
	Вхідний залишок	0,00	0,00
	Еквівалент грн.	0,00	0,00
№ з.п. № док.	Код банку Рахунок №	Дебет	Кредит
1	14681995 UA 85 325365 0000002603601728308	-,-	13 277,00
	Усього оборотів	0,00	13 277,00
	Усього оборотів еквівалент, грн.	0,00	440 407,38
	Вихідний залишок	0,00	13 277,00
	Еквівалент грн.	0,00	440 407,38

Всього документів 1 на суму: 13 277,00
 У тому числі:
 По дебету рахунку 0 на суму: 0,00
 По кредиту рахунку 1 на суму: 13 277,00

Реєстр документів по кредиту Рах. № **UA 82 325365 0000002600402728308 / EUR** Дата **15.03.2022**Док. № **14681995** - Дата 14.03.2022 Сума **13 277,00**Еквівалент грн. **440 407,38**

Кореспондент UA 85 325365 0000002603601728308 ФГ "ГАЗДЗ" Ід. код 37289250
 Банк 325365 АТ "КРЕДОБАНК"
 Призначення платежу OC:/UA763253650000002600503728308 FARM GADZ TRIBUKHEVTSI, TER + BC:FROMU2S AB PORTGATAN 3 /SE/63342 ESKILSTUNA + PD:PAYMENT FOR APPLE INVOICE S-3/03 + EUR1

Всього документів 1 на суму: 13 277,00
 У тому числі:
 По дебету рахунку 0 на суму: 0,00
 По кредиту рахунку 1 на суму: 13 277,00

Додаток 2
до Положення про ведення касових
операцій у національній валюті в Україні

Типова форма № КО-1

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУ 37289250

Фермерське господарство "Гадз"
(найменування підприємства (установи, організації))

ПРИБУТКОВИЙ КАСОВИЙ ОРДЕР № 568

від 17 березня 2022 р.

Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	
		210,00 грн		

Прийнято від Ковцун В.П.

Підстава : Договір: Договір УПР

Сума Двісті десять гривень 00 копійок
(словами)

в тому числі ПДВ 0,00 грн

Додатки :

Головний бухгалтер

Мушинська О.Й.

(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав касир

Денисюк Л.П.

(підпис, прізвище, ініціали)

Фермерське господарство "Гадз"
(найменування підприємства (установи, організації))

КВИТАНЦІЯ

до прибуткового касового
ордеру № 568

від 17 березня 2022 р.

Прийнято від

Ковцун В.П.

Підстава :

Договір: Договір УПР

Сума Двісті десять гривень 00 копійок
(словами)

в т. ч. ПДВ: 0,00 грн

М.П.

Головний
бухгалтер

Мушинська О.Й.

(підпис, прізвище, ініціали)

Касир

Денисюк Л.П.

(підпис, прізвище, ініціали)

Додаток Е

Додаток 3
до Положення про ведення касових операцій у національній
валюті в Україні

Типова форма № КО-2

Фермерське господарство "Гадз"
(найменування підприємства (установи, організації))

Ідентифікаційний
код ЄДРПОУ 37289250

ВИДАТКОВИЙ КАСОВИЙ ОРДЕР

від 14 березня 2022 р.

Номер документа	Дата складання		Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення	
1	2	3	4	5	6	7	8
253	14.03.2022				250,00 грн		

Видати Борис Ігор Васильович (2621612358)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Підстава:

Сума: Двісті п'ятдесят гривень 00 копійок

(словами)

Додаток:

Керівник

Грицак Олег Іванович

(підпис, прізвище, ініціали)

Головний бухгалтер

Мушинська Ольга Йосифівна

(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав

грн. коп.

(словами)

"__" ____ 20__ р.

Підпис одержувача

За Паспорт серія МС, номер 080195, виданий 18.07.1996 Буцацьким РВ УМВС України в Тернопільській області

Найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача

Видав касир

Денисюк Леся Петрівна

(підпис, прізвище, ініціали)